

**Bank Spółdzielczy
w Ośnie Lubuskim**
Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

Banku Spółdzielczego w Ośnie Lubuskim

według stanu na 31.12.2017 roku

Ośno Lubuskie, 29.05.2018r.

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Ośnie Lubuskim

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB-Bank S.A.	1 320,00	bank	nie pomniejsza
Spółdzielnia Spółdzielczy System Ochrony SGB	1,00	spółdzielczy system ochrony	nie pomniejsza

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują (*wskazane cele obejmują ryzyko wynikające z wszystkich aktywów Banku*):

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 5%.
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30 %;

¹ Według wartości bilansowej brutto.

² Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 65% ich udziału w portfelu kredytowym.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

2) **Ryzyko operacyjne**

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;

- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
  - 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 3) **Ryzyko płynności**
Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:
- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
  - 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
  - 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.
- 4) **Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym**
Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:
- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
  - 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
  - 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- 5) **Ryzyko walutowe**
Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:
- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
  - 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
  - 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.
- 6) **Ryzyko kapitałowe**
Długoterminowe cele kapitałowe Banku:
- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
  - 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
  - 3) dążenie do osiągnięcia minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie: w 2018 – 13,875%, od 2019 – 14,5%;

- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie: w 2018 – 10,875%, od 2019 – 11,5%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie: w 2018 – 9,375%, od 2019 – 10%;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 77%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 10%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 85% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5);
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- 13) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
  - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
  - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Zespół Finansowo-Księgowy- komórka zarządzania „wolnymi środkami”,
  - b) Oddziały Banku

- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Zespół ds. planowania, analiz i ryzyk bankowych,
  - b) Menadżer Ryzyka Operacyjnego,
  - c) Stanowisko analiz kredytowych,
  - d) Administrator Bezpieczeństwa Informatycznego;
  - e) Stanowisko ds. zgodności,
  - f) Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków,
- b) dla portfela kredytowego:
  - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
  - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
  - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
  - analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,

- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

L.p.	Rodzaj portfela kredytowego	Maksymalny udział w portfelu kredytowym
1	Podmioty gospodarcze	70%
2	Jednostki samorządu terytorialnego	25%
3	Osoby fizyczne	40%

L.p.	Rodzaj ekspozycji kredytowej	Maksymalny udział w portfelu podmiotów gospodarczych
1	Kredyty inwestycyjne	70%
2	Kredyty obrotowe	60%
3	Kredyty na dział. gospod. związaną z rolnictwem	40%
4	Kredyty na pozarolniczą działalność gospodarczą	80%

Rodzaj ekspozycji kredytowej	Maksymalna kwota jednostkowa
Kredyt na działalność gospodarczą	2.900.000
Kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego	1.500,000
Kredyt dla JST	4.000.000
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie: Podmiotu niefinansowego	1.000.000
Jednostki Samorządu Terytorialnego	1.500.000
Kredyt konsumpcyjny	300.000
Kredyt mieszkaniowy	600.000
Kredyt konsolidacyjny	600.000
Pożyczka hipoteczna	200.000

Rodzaj ekspozycji kredytowej	Maksymalny okres kredytowani (w latach)
Kredyty inwestycyjne	20
Kredyty obrotowe	20
Kredyty konsumpcyjne	8
Kredyty mieszkaniowe i konsolidacyjne	30
Kredyty konsumpcyjne zabezpieczone hipoteką	20
Pożyczki hipoteczne	20

L.p.	Łączna wartość	Maksymalna wysokość
1	dużych ekspozycji	600% uznanego kapitału
2	indywidualnie istotnych ekspozycji	700% uznanego kapitału

L.p.	Nazwa branży	Maksymalna wysokość
1)	rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	350% uznanego kapitału
2)	przetwórstwo przemysłowe	60% uznanego kapitału
3)	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	10% uznanego kapitału
4)	Budownictwo	130% uznanego kapitału
5)	handel hurtowy i detaliczny	130% uznanego kapitału
6)	hotele i restauracje	60% uznanego kapitału
7)	transport, gospodarka magazynowa i łączność	10% uznanego kapitału
8)	pośrednictwo finansowe	10% uznanego kapitału
9)	obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	30% uznanego kapitału
10)	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	250% uznanego kapitału
11)	ochrona zdrowia i pomoc społeczna	20% uznanego kapitału
12)	działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	25% uznanego kapitału
13)	Inne	15% uznanego kapitału

L.p.	Rodzaj zabezpieczenia	Maksymalna wysokość
1)	Weksel własny i poręczenie wekslowe	450% uznanego kapitału
2)	Gwarancje, poręczenie cywilne, poręczenie BGK	10% uznanego kapitału
3)	Zastaw rejestrowy	40% uznanego kapitału
4)	Przewłaszczenie rzeczy ruchomej	150% uznanego kapitału
5)	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	370% uznanego kapitału
6)	Hipoteka pozostała	400% uznanego kapitału
7)	Blokada lokaty	3% uznanego kapitału
8)	Wpłata określonej kwoty w złotych lub walucie wymienialnej na rachunek Banku spełniająca warunki określone w art. 102 Prawo bankowe	5% uznanego kapitału
9)	Pełnomocnictwo/cesja z rachunku bieżącego	2% uznanego kapitału
10)	Cesja wierzytelności z umów handlowych	50% uznanego kapitału

11)	Ubezpieczenie kredytu	1% uznanego kapitału
12)	Pozostałe zabezpieczenia	25% uznanego kapitału

Bank przyjął następujące limity wewnętrzne determinujące strukturę portfela DEK ze względu na rodzaj produktu:

- 1) kredyty gotówkowe w tym ratalne **100%**;
- 2) limity w ROR (kredyty odnawialne w ROR) **15%**;
- 3) karty kredytowe **5%**.

W przypadku pozostałych limitów Bank dokonał wyboru kredytów DEK objętych systemem limitowania kierując się zasadą, że ograniczeniem wewnętrznym będą objęte te rodzaje ekspozycji, które wiążą się z większym ryzykiem kredytowym; rodzaj i wysokość limitów przedstawia się następująco:

- 1) udział detalicznych ekspozycji kredytowych, dla których wskaźnik Dtl (wyliczony w momencie udzielenia kredytu) jest wyższy od 65% – maksymalnie **2%** portfela DEK;
- 2) udział detalicznych ekspozycji kredytowych niezabezpieczonych – maksymalnie **1%** portfela DEK;
- 3) udział detalicznych ekspozycji kredytowych o zmiennych stopach procentowych ustalanych w oparciu o rynkowe stopy procentowe – maksymalnie **70%** portfela DEK;
- 4) udział detalicznych ekspozycji kredytowych udzielonych na warunkach niestandardowych – maksymalnie **15 %** portfela DEK.

Rodzaj i wysokość limitów EKZH przedstawia się następująco;

- 1) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wg kryterium produktowego:
  - a) kredyty mieszkaniowe – maksymalnie **50 %** kwoty EKZH,
  - b) kredyty na nieruchomości pozostałe – maksymalnie **25 %** kwoty EKZH,
  - c) kredyty inwestycyjne – maksymalnie **30 %** kwoty EKZH,
  - d) kredyty obrotowe – maksymalnie **25 %** kwoty EKZH,
  - e) kredyty konsumenckie – maksymalnie **15 %** kwoty EKZH,
  - f) kredyty w rachunku bieżącym i pozostałe – maksymalnie **3 %** kwoty EKZH;
- 2) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wg kryterium zabezpieczeń:
  - a) kredyty EKZH, w których zabezpieczeniem jest nieruchomość mieszkalna – maksymalnie **70 %** kwoty EKZH,
  - b) kredyty EKZH, w których zabezpieczeniem jest nieruchomość komercyjna – maksymalnie **60 %** kwoty EKZH;
- 3) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, których celem kredytowania nie jest nieruchomość – maksymalnie **55 %** kwoty EKZH;
- 4) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, dla których okres trwania umowy jest dłuższy niż 10 lat – maksymalnie **90 %** kwoty EKZH;
- 5) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, dla których kredytobiorcą jest podmiot z branży budowlanej lub z branży obsługującej rynek nieruchomości – maksymalnie **15 %** kwoty EKZH.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych,

w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

L.p.	Wskaźniki KRI	Opis	Limit ostrzegawczy	Limit krytyczny
1.	KRI 001	Ilość nowych pracowników /ilość pracowników ogółem	Max 10%	Max 15%
2.	KRI 002	Ilość pracowników na stanowiskach kierowniczych	Max 15%	Max 30%
3.	KRI 003	Ilość pracowników na długotrwałych nieobecnościach	Max 10%	Max 15 %
4.	KRI 004	Wartość strat w Banku	5 000 zł	10 000 zł
5.	KRI 005	Dostępność sieci bankomatów	Max 2,5%	Max 5,0%
6.	KRI 006	Dostępność elektronicznych kanałów dostępu	Max 1,0%	Max 2,0%
7.	KRI 007	Dostępność systemu transakcyjnego banku NOVUM	Max 0,5%	Max 1,0%
8.	KRI 008	Ilość nowych klientów	Min 52-100 szt.	Min 44-108 szt.
9.	KRI 009	Ilość nowych rachunków	Min 117-153 szt.	Min 111-159 szt.
10.	KRI 010	Ilość nowych kredytów	Min 29-107 szt.	Min 16-120 szt.
11.	KRI 011/1	Ilość operacji kasowych o/Ośno Lub	5764-9308	4878-10194
12.	KRI 011/2	Ilość operacji kasowych o/ Słubice	12790-18278	11418-19650
13.	KRI 011/3	Ilość operacji kasowych o/Sulęcín	7552-11120	6660-12012
14.	KRI 011/4	Ilość operacji kasowych o/Lubiewice	3702-6334	3044-6992
15.	KRI 011/5	Ilość operacji kasowych o/Górzycza	3714-6394	3044-7064
16.	KRI 011/6	Ilość operacji kasowych o/Kostrzyn n/o	3866-5666	3416-6116
17.	KRI 012/1	Ilość dokumentów wyjściowych o/Ośno	7558-10502	6822-11238
18.	KRI 012/2	Ilość dokumentów wyjściowych o/Słubice	11588-17204	10184-18608

19.	KRI 012/3	Ilość dokumentów wyjściowych o/Sulęcín	5149-8901	4211-9839
20.	KRI 012/4	Ilość dokumentów wyjściowych o/Lubniewice	1584-5104	704-5984
21.	KRI 012/5	Ilość dokumentów wyjściowych o/Górzycy	1865-4849	1119-5595
22.	KRI 012/6	Ilość dokumentów wyjściowych o/Kostrzyn	1882-3402	1502-3782
23.	KRI 013	Złośliwe oprogramowanie	Max 1 szt.	Max 2szt.

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności bieżącej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
  - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
  - analizę wskaźników płynnościowych,
  - ocenę poziomu aktywów płynnych,
  - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzeżenia,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

Limity luki niedopasowania:

	do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 6 m-cy	do 12 m-cy	powyżej 1 roku	powyżej 2 lat	powyżej 5 lat	powyżej 10 lat	powyżej 20 lat
Limit	Min 1,00	Min 1,00	Min 1,00	Min 1,00	Max 1,00	Max 1,00	Max 1,00	Max 1,00	Max 1,00

- 1) udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej – maksimum 10% sumy bilansowej;
- 2) udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej – maksimum 15%;
- 3) udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach³ powiększonych o majątek trwały⁴ – minimum 105%;
- 4) wewnętrzny wskaźnik NSFR⁵ – minimum 100%.

³ Wartość kredytów obliczona jako: kwota nominalna kapitału kredytu (dla kredytów w rachunkach bieżących jest to kwota wykorzystanego kapitału) minus nierozliczona prowizja minus rezerwa celowa (zmiana wynika konieczności zachowania spójności z limitem w Systemie Ochrony SGB)

⁴ Majątek trwały rzeczowy wg wartości netto.

⁵ Obliczany zgodnie z załącznikiem nr 3a do Umowy Systemu Ochrony SGB.

4) **Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym**

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
  - Lukę stopy procentowej,
  - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - analizę wskaźników,
  - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

- 1) maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania, jako 15% annualizowanego wyniku odsetkowego ; do monitorowania stopnia realizacji limitu Bank bierze pod uwagę wartość bezwzględną z wyniku pomiaru zakładającego zmianę stóp procentowych o 100 p.b. w wariancie niekorzystnym;
- 2) maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego, jako 4% annualizowanego wyniku odsetkowego; do monitorowania stopnia realizacji limitu Bank bierze pod uwagę wartość bezwzględną z wyniku pomiaru zakładającego zmianę stóp procentowych o 100 p.b. w wariancie niekorzystnym;
- 3) maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku, jako 3% funduszy własnych Banku.
- 4) maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b. jak 11,5% funduszy własnych ;
- 5) maksymalną dopuszczalną zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b. jak 12% funduszy własnych.

5) **Ryzyko walutowe**

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczenie pozycji walutowych
- ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące limity:

- 1) całkowitej pozycji walutowej w wysokości maksymalnie 2% funduszy własnych;

- 2) otwartych indywidualnych pozycji walutowych netto w wysokości maksymalnie:
  - a) 1,5% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do EUR;
  - b) 0,39% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do USD;
  - c) 0,10% funduszy własnych Banku - w odniesieniu do GBP;
  - d) 0,01% funduszy własnych Banku – w odniesieniu do CZK.
- 3) aktywów płynnych (stan gotówki w kasie, środki na rachunkach nostro oraz depozyty jednodniowe) dla każdej waluty oddzielnie, na poziomie równym sumie:
  - a) 15% środków zgromadzonych przez klientów na rachunkach a`vista i bieżących;
  - b) 10% środków utrzymywanych przez klientów na rachunkach terminowych.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W obszarze ryzyka kapitałowego Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

- 1) na ryzyko kredytowe – 64% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe – 60%,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy 4%,
przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitów częściowych, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko kredytowe,
- 2) na ryzyko operacyjne – 9% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne – 9%,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy – 0%,
przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitów częściowych, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko operacyjne;
- 3) na ryzyko walutowe – 0% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe – 0%,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy – 0%;
- 4) na ryzyko koncentracji – 0% funduszy własnych;
- 5) na ryzyko płynności – 1,50% funduszy własnych;
- 6) na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 1,50% funduszy własnych;
- 7) na ryzyko kapitałowe – 1% funduszy własnych.

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	51,38%
Ryzyko operacyjne	7,76%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0,85%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu.

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności

Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada w głosowaniu tajnym z uwzględnieniem indywidualnej oceny kwalifikacji kandydatów na członków oraz członków Zarządu polegającej na ocenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w ustawie Prawo bankowe. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje Rada.

Powołanie pozostałych członków Zarządu następuje na wniosek Prezesa Zarządu.

Członkowie Zarządu powinni posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.

Członków Rady wybierają i odwołują Grupy Członkowskie spośród nieograniczonej liczby kandydatów zgłoszonych przez członków Banku na Zebraniu danej Grupy Członkowskiej. Osoba kandydująca na członka Rady Nadzorczej zobowiązana jest złożyć arkusze informacyjne, w celu oceny kwalifikacji indywidualnej kandydata.

7. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Co do zasady raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

<i>Lp*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Instrumenty kapitałowe	1 391,00
3	Skumulowane inne całkowite dochody	16 436,00
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	17 827,00
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-5,00
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	-1,00
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-6,00
29	Kapitał podstawowy Tier I	17 821,00
45	Kapitał Tier I	17 821,00
59	Łączny kapitał	17 821,00
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	131 745,00
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,53
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,53
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,53
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,75%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,25%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%

68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	7,78%
-----------	---	-------

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Kapitał Tier I obejmuje wpłacony fundusz udziałowy, jednostkowa wartość nominalna udziału członkowskiego wynosi 100,00 zł. Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku. Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego, w oparciu o metodę de mini mis.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 77 %.

Na datę informacji relacja wynosiła 62,18%.

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	2 025,00	162,00
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 447,00	436,00
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5,00	0,00
ekspozycje wobec instytucji	0,00	0,00
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	23 734,00	1 899,00
ekspozycje detaliczne	54 158,00	4 332,00
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	13 260,00	1 61,00
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 463,00	357,00
ekspozycje kapitałowe	2 312,00	185,00
inne pozycje	9 049,00	724,00
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		9 156,00

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	9 156,00
• operacyjne	1 383,00
• walutowe	0,00
RAZEM	10 539,00

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału i/lub odsetek w stosunku do terminu określonego w umowie.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw.

2. Klasy ekspozycji kredytowych, w tym klasy istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

<i>Klasa ekspozycji</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy klasa jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	29 865,00	nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	29 039,00	nie
ekspozycje detaliczne	76 891,00	tak
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	37 096,00	nie
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	8 134,00	nie

przy czym przyjmuje, że klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	37 241,00	tak
przetwórstwo przemysłowe	5 742,00	nie
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	479,00	nie
budownictwo	18 316,00	tak
handel hurtowy i detaliczny	16 707,00	nie
hotele i restauracje	9 915,00	nie
transport, gospodarka magazynowa i łączność	997,00	nie
pośrednictwo finansowe	1 081,00	nie
obsługa nieruchomości	3 449,00	nie
administracja publiczna	27 373,00	tak
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1 821,00	nie
działalność usługowa	2 838,00	nie
inne	1 576,00	nie

przy czym przyjmuje, że 3 największe branże w łącznej kwocie ekspozycji kredytowych są istotne.

4. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	7 138,00
1 – 3 miesięcy	5 333,00
3 – 6 miesięcy	8 689,00
6 – 12 miesięcy	17 310,00
1 rok – 2 lat	19 509,00
2 lata – 5 lat	43 500,00
5 lat – 10 lat	44 297,00
10 lat – 20 lat	25 808,00
powyżej 20 lat	4 485,00

5. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii dla istotnych branż

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych przedstawia się następująco:

Rodzaj ekspozycji	Poniżej standardu	Wątpliwe	Stracone
Istotna branża			
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	0,00	0,00	1 203,00
budownictwo	0,00	0,00	1 186,00
administracja publiczna	0,00	0,00	0,00
Wszystkie ekspozycje zagrożone			
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne	0,00	0,00	990,00
Przedsiębiorcy indywidualni	10,00	541,00	2 830,00
Osoby prywatne	254,00	0,00	464,00
Rolnicy indywidualni	0,00	0,00	1,00

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
Poniżej standardu	4,00	1,00	6,00	1,00
Wątpliwe	84,00	23,00	89,00	9,00
Stracone	2 392,00	1 319,00	2 957,00	1 483,00

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych tys. zł
Hipoteka na nieruchomości	1 702,00
Poręczenie LFPK	260,00

- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa netto) dla których Bank stosuje technikę redukcji ryzyka kredytowego tys. zł
Zabezpieczenia rzeczywiste	
Kaucja w PLN	509,00
Kaucja w EUR	27,00
Zabezpieczenia nierzeczywiste	
Poręczenie LFPK	447,00
Gwarancja BGK	1 470,00
Preferencyjna waga ryzyka 35%	33 527,00

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>		
	<i>Fitch Ratings</i>	<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Standard and Poor's Ratings Services</i>
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

Łączna kwota ekspozycji kredytowych, w podziale na poszczególne stopnie jakości kredytowej przedstawia się następująco:

<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Wartość ekspozycji (w tys. zł)</i>
1	0,00
2	0,00
3	0,00

4	0,00
5	0,00
6	0,00

Ponadto Bank wykorzystuje oceny jakości kredytowej nadane przez ECAI podmiotom, które udzieliły gwarancji klientom Banku a Bank wykorzystuje te gwarancje w ramach technik ograniczania ryzyka kredytowego:

- BCRA Credit Rating Agency wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu

<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>	<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Waga ryzyka</i>
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
C i poniżej	6	150%

- EuroRating Sp, z o.o. wagi ryzyka przypisywane są według następującego schematu

<i>Ocena wiarygodności kredytowej</i>	<i>Stopień jakości kredytowej</i>	<i>Waga ryzyka</i>
AAA do AA	1	20%
A	2	50%
BBB	3	100%
BB	4	100%
B	5	150%
CCC i poniżej	6	150%

VIII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0,00 tys. zł.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1 383,00 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2017 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

<i>Kategoria zdarzenia</i>	<i>Wartość straty tys. zł</i>
Oszustwa zewnętrzne	157,00
Klienci, produkty i praktyki	7,00
Szkody związane z aktywami	4,00
Zakłócenia działalności banku	1,00
Wykonanie transakcji, dostawa	20,00

Do najpoważniejszych zdarzeń operacyjnych jakie wystąpiły w 2017 roku należały:

- dewastacja bankomatu w Ośnie Lubuskim i kradzież środków pieniężnych;
- uszkodzenie samochodu służbowego.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zyski kapitałowe</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
Akcje SGB-Banku S.A.	zamiar strategiczny	wg ceny nabycia
Udział w Spółdzielni S.S.O.SGB	zamiar strategiczny	wg ceny nabycia

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
Akcje SGB-Banku S.A.	1 320,00	1 320,00
Udział w Spółdzielni S.S.O.SGB	1,00	1,00
Bankowe papiery wartościowe SGB-Banku. S.A.	991,00	991,00
Bony pieniężne NBP	7 999,00	7 999,00

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0,00 zł.

Kwota niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0,00 zł.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 2,3% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 1.933 tys.zł.

Wzrost stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 308 tys.zł.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, określa zasady ustalania i wypłacania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim. Bank realizuje Politykę z uwzględnieniem zasady proporcjonalności.

Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- 1) składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, a także dodatki za staż pracy, jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub Regulaminu wynagradzania członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Ośnie Lubuskim, przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom;
- 2) składniki zmienne – premie roczną,

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Stale składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.

Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200%, na zasadach określonych w § 25 ust. 2 pkt 4) lit. b) i c) Rozporządzenia oraz po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- 1) wynik finansowy netto Banku na poziomie nie niższym niż 80% planowanego wyniku finansowego w danym roku,
  - 2) kapitały własne nie niższe niż 90% planowanych kapitałów w danym roku.
- na co wymagana jest zgoda Zebrania Przedstawicieli podjęta większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, a w przypadku braku kworum wymagana jest uchwała podjęta większością 3/4 głosów.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa, niż 5% wyniku netto rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie.

Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza. Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do końca II kwartału roku następującego po okresie oceny i obejmuje 3 lata.

Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

- 1) Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie :
- 2) zysku netto;
- 3) wskaźnika należności zagrożonych;
- 4) łączny współczynnik kapitałowy;

Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

- 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
- 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrole Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.

Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę i ma prawo do premii rocznej tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia łącznie następujących przesłanek:

- 1) wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:
  - a) 80 % zysku netto;
  - b) 8 % wskaźnika należności zagrożonych;

- c) 13,25 % współczynnika wypłacalności;
- 2) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
- 3) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 4) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 5) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.

Wynagrodzenia brutto Zarządu w 2017r. przedstawiają się następująco:

<i>Rodzaj wynagrodzenia</i>	<i>Wartość</i>	<i>Struktura</i>	<i>Liczba osób</i>
Wyłacone wynagrodzenia	598,00	100%	X
– stałe w tym:	554,00	92,64%	X
✓ wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, zasiłek chorobowy, nagroda	532,00		3
✓ nagroda jubileuszowa	22,00		1
– zmienne - premia roczna za 2016r.	44,00	7,36%	3
Utworzona rezerwa na premię roczną za 2017r. jeszcze nie przyznana	67,00		3

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
  - Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów (program zarządzania bazą depozytową).

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys.zł.</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej ponad minimum – nadwyżka podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych otrzymanych)	49.244,04
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	12.900,00

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej	242%	100%
Nadzorcza miara płynności długoterminowej (współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych)	147%	100%

funduszami własnymi)		
Nadzorcza miara płynności długoterminowej (współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi)	132%	100%
Wskaźnik LCR	122%	64%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	39 514,00	1 775,00	3 715,00
Luka bilansowa skumulowana	55 182,00	56 957,00	60 672,00
Luka prosta (z pozabilansem)	38 263,00	997,00	2 517,00
Luka skumulowana(z pozabilansem)	51 943,00	52 939,00	55 456,00

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0,00	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	0,00	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57.221	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	133.507	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,

- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnić przetrwanie w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
  - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,

- c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
- d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	277 861,00
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	9 356,00
7	Inne korekty	5,00
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	283 580,00

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	277 861,00
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	5,00
3	Calkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1-2)	277 855,00
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	15 081,00
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	9 356,00
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	5 725,00
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	17 822,00
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	283 580,00
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	6,28

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Calkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	277 861,00
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	277 861,00
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	10 112,00
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	26 951,00
EU-7	Instytucje	79 824,00
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	34 969,00
EU-9	Ekspozycje detaliczne	78 348,00
EU-10	Przedsiębiorstwa	29 598,00
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 096,00
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	15 963,00

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również
---	--	---

		na bezpiecznym poziomie.
2	<i>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</i>	Wskaźnik dźwigni spadł nieznacznie w ciągu roku o 0,44 p.p., jednak nadal znajduje się na zadowalającym poziomie. Wpływ na poziom wskaźnika dźwigni miał wzrost wartości ekspozycji bilansowych.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) komórka do spraw zgodności,
  - 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
  2. Druga linia obrony:
    - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
    - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
    - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
    - 4) matrycę funkcji kontroli,
    - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
    - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
  3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
  2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka kontroli wewnętrznej oraz komórka do spraw zgodności.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku			277 861,00	
030	Instrumenty kapitałowe			1 321,00	1 321,00
040	Dłużne papiery wartościowe			8 989,00	8 989,00
120	Inne aktywa			267 551,00	
Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>	<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank		185 328,00		
150	Instrumenty kapitałowe				
160	Dłużne papiery wartościowe				
230	Inne zabezpieczenia otrzymane		185 328,00		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS				
Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>	<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>		
		010	030		
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych				
Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					